

Finale praznovanja petdesetletnice društva je bil na dan slovenskih arhivov (20. oktobra) v obliki druge podelitve Aškerčeve nagrade in Aškerčevega priznanja za posebne dosežke v arhivistiki. V veliki sejni dvorani ljubljanske mestne hiše je Aškerčevo nagrado za izjemne prispevke k razvoju slovenske arhivistike prejel mag. Vladimir Žumer, Aškerčevo priznanje za objave in popularizacijo arhivskega gradiva pa dr. Milko Mikola.

Na podelitvi so zbrane nagovorili predsednica društva Mira Hodnik, državni sekretar na Ministrstvu za kulturo Ciril Baškovič, županja Mestne občine Ljubljana Danica Simšič ter slavnostni govornik dr. Andrej Hozjan. Za popestritev podelitve je poskrbel trio flaut Srednje glasbene in baletne šole iz Ljubljane.

Dejavnost društva ob petdesetletnici je bila medijsko zelo dobro pokrita.

V okviru mednarodnega sodelovanja je društvo na 17. posvetovanju "Arhivska praksa 2004" (Tuzla, 7.–8. oktober) zastopala podpredsednica Aleksandra Pavšič Milost (PANG), na 40. posvetovanju Hrvaškega arhivističnega društva (Topusko, 13.–15. oktober) pa članica IO Emica Ogrizek (PAM). Zborovanj nemškega in avstrijskega arhivarskega društva v letu 2004 ni bilo, zato pa je bil od 23. do 29. avgusta 2004 na Dunaju XV. Mednarodni arhivski kongres; udeležila se ga je predsednica Mira Hodnik (ZAL).

Na prošnjo Sekcije za splošne knjižnice pri Zvezi bibliotekarskih društev Slovenije je na njihovem zborovanju z naslovom "Sodelovanje in partnerstvo" društvo (Aleksandra Pavšič Milost) že septembra 2003 predstavilo arhivsko dejavnost v Sloveniji. Knjižnica Otona Župančiča v Ljubljani je ob tem predlagala, da bi računalniško predstavitev arhivov, dopolnjeno s priložnostno razstavo, ob kulturnem prazniku 2004 ponovili v njihovi enoti Kolodvor v Ljubljani. V soglasju z direktorji slovenskih državnih arhivov je društvo pobudo sprejelo. Razstava z naslovom *Arhivi, varuhi preteklosti*, je imela namen predstaviti dejavnost in organiziranost slovenskih arhivov, hkrati pa obiskovalcem na ogled ponuditi nekaj drobcev iz arhivskih fondov in zbirk. Vsak arhiv je bil zastopan s štirimi dokumenti. Od 8. do 25. februarja je bila razstava na ogled v enoti Kolodvor (Trg OF 10), od 26. februarja do 8. marca v matični Mestni knjižnici v Židovski ulici, v drugi polovici aprila pa je gostovala še na Osnovni šoli Vič v Ljubljani. Obiskovalcem je bil na voljo tudi droben katalog (22 strani) s kratko predstavitvijo teme in seznamom razstavljenih dokumentov. Razstavo in katalog je s pomočjo kolegov iz slovenskih arhivov pripravila Aleksandra Pavšič Milost.

IO je na 2. seji (19. avgusta) obravnaval predlog Arhiva Republike Slovenije, da bi ADS v letu 2005 organiziral zborovanje s temo varstva arhivskega gradiva gospodarskih subjektov. Zaradi spremembe statuta (privatizacija) po veljavni zakonodaji večina gospodarskih subjektov ni dolžna predajati arhivskega gradiva javnim arhivom, lahko pa je njihovo dokumentarno gradivo, kolikor ima lastnosti arhivskega,

razglašeno za zasebno arhivsko gradivo; to potem hranijo sami ali pa predajo pristojnemu arhivu. IO je predlog ocenil za dobrodošel, meni pa, da bi bilo potrebno predlagano temo razširiti in z različnih vidikov obravnavati varstvo arhivskega gradiva privatne provenience nasploh, torej poleg gradiva gospodarstva tudi gradivo političnih strank, društev, fizičnih oseb ipd. Na ta način bi lahko tudi vsebinsko nadgradili spoznanja zadnjega zborovanja (Arhivi in arhivsko gradivo v času tranzicijskih sprememb).

Društvo je med 25. in 29. majem 2004 v sodelovanju s turistično agencijo Columbus iz Maribora pripravilo ekskurzijo v Provanso in na Azurno obalo. Ekskurzija je odlično uspela, več o njej pa v posebnem poročilu.

Na koncu naj spomnim, da je vse dogajanje v ADS mogoče spremljati na spletni strani <http://www.arhivsko-drustvo.si>, ki jo servisira kolega Žiga Železnik. Na njej so objavljeni društvena pravila, kazala in izbrani članki zadnjih števil revije Arhivi, elektronski izdaji dveh števil Virov, zapisniki sej IO, poročila o delu, tekoča obvestila in podobno.

Andrej Nared

Poročilo Komisije za podeljevanje Aškerčevih nagrad in Aškerčevih priznanj o delu v letu 2004

Delo Komisije za podeljevanje Aškerčevih nagrad in Aškerčevih priznanj v letu 2004 se je začelo z objavo javnega razpisa za zbiranje predlogov za podelitev Aškerčeve nagrade in Aškerčevega priznanja. Aškerčeva nagrada se podeljuje za izjemne prispevke k razvoju slovenske arhivistike na področju varovanja in ohranjanja arhivske dediščine ter posredovanja le-te javnosti, za izjemne dosežke na področju strokovnega izobraževanja in arhivske zakonodaje, izjemne dosežke na arhivskem področju v mednarodnem merilu, večletno zaslužno delo v Arhivskem društvu Slovenije in za življenjsko delo. Aškerčevo priznanje je namenjeno za odmevne prispevke k razvoju slovenske arhivistike na področju varovanja arhivske dediščine, strokovnega izobraževanja, izdelave arhivističnih pripomočkov za uporabo arhivskega gradiva in arhivističnih priročnikov ter arhivske zakonodaje v tekočem obdobju, za prispevek k popularizaciji arhivov in arhivske dejavnosti ter za objave arhivskega gradiva.

Razpis je bil objavljen v časniku Dnevnik, na spletnih straneh www.arhivsko-drustvo.si in na oglasnih deskah slovenskih arhivov. Predloge smo sprejemali od 11. avgusta 2004 do 10. septembra 2004. Tudi v letu 2004 sta bila razpisana ena Aškerčeva nagrada in eno Aškerčevo priznanje.

Komisija v sestavi Nada Čibej (PAK) – predsednica, Vladimir Kološa (ARS), Janez Kopač (ZAL), Milko Mikola (ZAC) in Emica Ogrizek (PAM) je na svoji prvi seji, 14. septembra 2004, pregledala vse prijave. Ugotovili smo, da je v razpisnem roku –

do vključno 10. septembra 2004 – prispelo na sedež ADS dvanajst zapečatenih ovojnic. Po odprtju je bilo ugotovljeno, da je v dvanajstih ovojnicah osem predlogov za Aškerčevo nagrado in sedem za Aškerčevo priznanje. Za Aškerčevo nagrado so bili predlagani ti kandidati: Milan Bizjak, dr. Ema Umek, Ivan Nema- nič, dr. France Štukl, mag. Vladimir Žumer, Antoša Leskovec, Arhiv kantona Tuzla in dr. Peter Pavel Klasinc, za Aškerčevo priznanje pa šest kandidatov: dr. Milko Mikola (dvakrat), dr. Jedert Vodopivec, Zdenka Semlič Rajh, Žiga Železnik, Jože Škofljanec in Inštitut Studia Slovenica.

Nekateri predlogi niso vsebovali vseh v razpisu zahtevanih sestavin (utemeljitev).

Komisija je ugotovila, da je za dobitnika Aškerčevega priznanja predlagan tudi član komisije (dr. Milko Mikola). V skladu z 9. členom Pravilnika o podeljevanju Aškerčevih nagrad in Aškerčevih priznanj je komisija po odpiranju ovojnic sejo končala in predlagala IO ADS, naj imenuje nadomestnega člana.

IO je na izredni seji 14. septembra 2004 kot najvišji organ društva med občinama zboroma obravnaval nastali položaj in soglasno sprejel sklep, da se namesto Milka Mikole za nadomestno članico Komisije za podeljevanje Aškerčevih nagrad in Aškerčevih priznanj imenuje Marijo Hernja Masten iz Zgodovinskega arhiva Ptuj.

Komisija se je znova sestala 21. septembra 2004 in takrat obravnavala prejete predloge. Po temeljiti razpravi smo soglasno sklenili:

Aškerčeva nagrada za izjemne prispevke k razvoju slovenske arhivistike se podeli mag. Vladimirju Žumeru, Aškerčevo priznanje za objave in popularizacijo arhivskega gradiva pa dr. Milku Mikoli.

Obe utemeljitvi sta objavljeni na koncu poročila.

Svoje odločitve smo posredovali IO ADS; o tem je razpravljala na svoji seji 5. oktobra 2004 in skladno s 13. členom Pravilnika o podeljevanju Aškerčevih nagrad in Aškerčevih priznanj za posebne dosežke v arhivistiki ter 16. členom Poslovnika o delu Komisije za podeljevanje Aškerčevih nagrad in Aškerčevih priznanj obe odločitvi komisije soglasno potrdil.

Glede na to, da z delom pridobivamo tudi izkušnje, smo letos ugotovili, da bi bilo smiselno pri predlogih upoštevati število razpisanih nagrad in priznanj. To pomeni, da bi en predlagatelj predlagal največ enega kandidata za nagrado in največ dva za priznanje. Predlogi naj bodo tehtni, utemeljitve podprte s konkretnimi navedbami in ustrezno bibliografijo.

Slavnostna podelitev Aškerčeve nagrade in Aškerčevega priznanja je potekala na dan slovenskih arhivov, 20. oktobra 2004, v Veliki sejni dvorani Mestne občine Ljubljana.

Na podelitvi so zbrane nagovorili predsednica društva Mira Hodnik, državni sekretar na Ministrstvu za kulturo Ciril Baškovič, županja Mestne občine Ljubljana Danica Simšič ter slavnostni govornik dr. Andrej Hozjan. Za popestritev podelitve je poskrbel trio flaut Srednje glasbene in baletne šole iz Ljubljane.

Nada Čibej

Slavnostni govor doc. dr. Andreja Hozjana

Spoštovana gospa predsednica ADS, spoštovana gospa županja MO Ljubljana, gospod državni sekretar, spoštovana nagrajenca, spoštovani prisotni! Slovenske arhivske delavke in delavci člani ADS si bomo to leto 2004 zagotovo spravili v prav posebne arhivske omare v naših glavah, se pravi tja, kjer ne hranimo ravno dokumentov, temveč naše vedenje in spomine. Po jubilejnem aprilskem občnem zboru smo se dober mesec nazaj srečali na proslavitvi društvenega Abrahama oziroma 50-letnice našega društva. Danes, na dan slovenskih arhivov, bomo dvema nagrajencema podelili najvišji društveni nagradi. Jubilejno leto se torej dostojno obeležuje, in prav je tako. O nagradah in priznanjih imam preprosto mnenje: kdor jih ne ceni in zato v obliki le-teh ne zmore priznati prispevka skupine ali posameznika k skupnemu dobremu, jih sam tudi ni vreden. Dolgo, predolgo časa si društvo praktično ni moglo sistemsko urediti nagrajevanja. Ljudem, ki so uspešno izbojevali to bitko, bitko za Aškerčeve nagrade, smo tu lahko hvaležni. Imamo namreč vsebino in imamo dogodek, ki zaokrožata javno podobo po članstvu sicer maloštevilnega strokovnega društva ter ga navzven postavljata ob bok drugim, mnogo večjim strokovnim društvom. In prav za to v bistvu gre, za enakopravnost, za postavitev tega občeloškega principa tudi v primeru arhivskega društva na pravo mesto. Ne bi si znal predstavljati društvene 50-letnice brez te simbolne, a še kako pomembne ravni.

Pogled na dogajanja znotraj društva bo razodel nenehno gibanje in spremembe, a dogajajoče se v utečenih tirnicah. Življenjsko energijo našega društva izpričujejo kar dve redni seriji društvenih strokovnih publikacij ARHIVI in VIRI. Redno delujejo strokovne komisije. Tekoče delo vodi in koordinira IO z dveletnim mandatom. Za članstvo v odboru je značilno menjavanje generacij, torej pomlajevanje. Aktualni odbor je recimo opazno mlajši od npr. odbora izpred štirih let, kar se mi zdi logično in sprejemljivo. Med-



Dr. Andrej Hozjan med slavnostnim govorom na drugi podelitvi Aškerčeve nagrade in priznanja. Ljubljana, velika sejna dvorana ljubljanske mestne hiše, 20. oktobra 2004 (Foto: T. Rodošek)